

ผลของการจัดการเรียนรู้บนฐานความยึดมั่นผูกพันที่มีต่อความสามารถ
ในการอ่านเพื่อความเข้าใจและเจตคติต่อวรรณคดีไทย
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6*

EFFECTS OF USING THE ENGAGEMENT-BASED LEARNING AND
TEACHING ON READING COMPREHENSION AND ATTITUDE TOWARD
THAI LITERATURE OF PRATHOMSUKSA 6 STUDENTS

ไพรัตน์ กลิ่นโฉม¹ และ ศุภวรรณ สัจจพิบูล²

Phairat Klinchom¹ and Suppawan Satjapiboon²

¹⁻²สาขาวิชาวิทยาการทางการศึกษาและการจัดการเรียนรู้ คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

¹⁻²Master of Education Educational Science and Learning Management

Faculty of Education, Srinakharinwirot University, Thailand

Corresponding Author's Email: Pairatklinchom@gmail.com

วันที่รับบทความ : 8 มิถุนายน 2569; วันแก้ไขบทความ 19 มิถุนายน 2569; วันตอบรับบทความ : 21 มิถุนายน 2569

Received 8 June 2026; Revised 19 June 2026; Accepted 21 June 2026

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนรู้บนฐานความยึดมั่นผูกพัน (Engagement-Based Learning and Teaching: EBLT) และ 2) เปรียบเทียบเจตคติต่อวรรณคดีไทยของนักเรียนก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนรู้ดังกล่าว

Citation:

* ไพรัตน์ กลิ่นโฉม และ ศุภวรรณ สัจจพิบูล. (2569). ผลของการจัดการเรียนรู้บนฐานความยึดมั่นผูกพันที่มีต่อความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจและเจตคติต่อวรรณคดีไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6.

วารสารส่งเสริมและพัฒนาวิชาการสมัยใหม่, 4(5), 1721-1736.

Phairat Klinchom and Suppawan Satjapiboon. (2026). Effects Of Using The Engagement-Based Learning And Teaching On Reading Comprehension And Attitude Toward Thai Literature Of Prathomsuksa 6 Students.

Modern Academic Development and Promotion Journal, 4(5), 1721-1736.;

DOI: <https://doi.org/10.>

<https://so12.tci-thaijo.org/index.php/MADPIADP/>

การวิจัยเป็นการวิจัยเชิงทดลองเบื้องต้นแบบกลุ่มเดียววัดผลก่อนและหลังการทดลอง กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดไชยনারาชบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2568 จำนวน 20 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้บนฐานความยึดมั่นผูกพัน แบบวัดความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจวรรณคดีไทย และแบบวัดเจตคติต่อวรรณคดีไทย วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าทีแบบกลุ่มตัวอย่างที่สัมพันธ์กัน

ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจวรรณคดีไทยหลังเรียน ($M = 24.19$, $SD = 3.27$) สูงกว่าก่อนเรียน ($M = 19.40$, $SD = 2.94$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t = 12.01$) และมีเจตคติต่อวรรณคดีไทยหลังเรียน ($M = 22.50$, $SD = 2.47$) สูงกว่าก่อนเรียน ($M = 17.54$, $SD = 3.24$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t = 7.15$) ผลการวิจัยสะท้อนให้เห็นว่าการจัดการเรียนรู้บนฐานความยึดมั่นผูกพันเป็นแนวทางที่มีประสิทธิภาพในการส่งเสริมทั้งความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจและเจตคติเชิงบวกต่อวรรณคดีไทย อันเป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาการเรียนรู้วรรณคดีไทยและการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้เรียน

คำสำคัญ: การจัดการเรียนรู้บนฐานความยึดมั่นผูกพัน, การอ่านเพื่อความเข้าใจ, เจตคติต่อวรรณคดีไทย

Abstract

The purposes of this research were to: 1) compare the Thai literary reading comprehension ability of sixth-grade students before and after receiving Engagement-Based Learning and Teaching (EBLT), and 2) compare their attitudes toward Thai literature before and after the implementation of EBLT. This study employed a pre-experimental research design using a one-group pretest–posttest model. The sample consisted of 20 sixth-grade students from Watchainarat School, Suphan Buri Province, during the second semester of the 2025 academic year. The participants were selected through purposive sampling. The research instruments included EBLT lesson plans, a Thai literary reading comprehension

test, and an attitude toward Thai literature questionnaire. Data were analyzed using mean, standard deviation, and dependent-samples t-test.

The findings revealed that students' Thai literary reading comprehension ability after the implementation of EBLT ($M = 24.19$, $SD = 3.27$) was significantly higher than before the intervention ($M = 19.40$, $SD = 2.94$) ($t = 12.01$). In addition, students' attitudes toward Thai literature after the intervention ($M = 22.50$, $SD = 2.47$) were significantly higher than before the intervention ($M = 17.54$, $SD = 3.24$) ($t = 7.15$). The results indicate that Engagement-Based Learning and Teaching is an effective instructional approach for enhancing both reading comprehension and positive attitudes toward Thai literature. These outcomes contribute to the improvement of Thai literary learning and support students' lifelong learning development.

Keyword: Engagement-Based Learning and Teaching (EBLT), Reading Comprehension, Attitude toward Thai Literature

บทนำ

วรรณคดีไทยเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่ทรงคุณค่า สะท้อนถึงภูมิปัญญา วิถีชีวิต ค่านิยม และอัตลักษณ์ของสังคมไทยในแต่ละยุคสมัย อีกทั้งยังเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาผู้เรียนทั้งในด้านสติปัญญา คุณธรรม และทักษะทางภาษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) คุณค่าของวรรณคดีมิได้จำกัดอยู่เพียงความงดงามทางวรรณศิลป์เท่านั้น แต่ยังสอดแทรกแนวคิด คติธรรม และประสบการณ์ชีวิตที่ผู้เรียนสามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตจริงได้ ด้วยเหตุนี้ กระทรวงศึกษาธิการจึงได้บรรจุวิชาภาษาไทย สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม ไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยกำหนดเป้าหมายให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจ เห็นคุณค่า และสามารถนำข้อคิดไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

จากสถานการณ์จัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยในปัจจุบัน พบว่าผู้เรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มักประสบปัญหาด้านความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจวรรณคดีไทย เนื่องจากบริบทของเนื้อหาไม่มีความห่างไกลจากยุคสมัยปัจจุบัน มีคำศัพท์ยากหรือคำไวพจน์จำนวนมาก ส่งผลให้ผู้เรียนขาดความเชื่อมโยงกับเนื้อหา ขาดความสนใจ และส่งผลกระทบเชิง

ลบต่อเจตคติต่อการเรียนวรรณคดีไทย (สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ, 2566) หากปล่อยปัญหานี้ไว้โดยไม่มีการพัฒนา รูปแบบการเรียนวรรณคดีอาจกลายเป็นการท่องจำเพื่อสอบมากกว่าการทำความเข้าใจเพื่อนำไปใช้ประโยชน์

อย่างไรก็ตาม จากการวิเคราะห์รายงานสถิติคะแนนเฉลี่ยจำแนกตามรายละเอียดของสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) ในปีการศึกษา 2567 พบว่า สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม มีคะแนนเฉลี่ยต่ำที่สุดในบรรดาสาระทั้งหมด โดยมีคะแนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 42.09 ซึ่งลดต่ำลงเมื่อเปรียบเทียบกับคะแนนเฉลี่ยของสาระอื่น ๆ ในรายวิชาเดียวกัน ได้แก่ สาระที่ 3 การฟัง การดู และการพูด (ร้อยละ 65.57) สาระที่ 1 การอ่าน (ร้อยละ 60.32) สาระที่ 2 การเขียน (ร้อยละ 54.09) และสาระที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย (ร้อยละ 48.56) ตามลำดับ สอดคล้องกับรายงานในอดีตอย่างปีการศึกษา 2566 ที่สาระวรรณคดีและวรรณกรรมก็มีคะแนนเฉลี่ยต่ำที่สุดเช่นเดียวกันที่ร้อยละ 42.01 (สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ, 2568) จากการสำรวจและศึกษาสภาพปัญหาการจัดการเรียนวรรณคดีไทย พบว่า ครูผู้สอนประสบปัญหาสำคัญเนื่องจากนักเรียนมีความรู้สึกลัวเนื้อหาวรรณคดีที่เรียนเป็นเรื่องไกลตัวไม่น่าสนใจ และขาดความเชื่อมโยงกับวิถีชีวิตประจำวัน ส่งผลให้ผู้เรียนไม่สามารถตีความเนื้อหาหรือจับใจความสำคัญได้ (วิทยานันท์ บุญทอง, 2566)

การจัดการเรียนรู้บนฐานความยึดมั่นผูกพัน (Engagement-Based Learning and Teaching: EBLT) เป็นแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งส่งเสริมความผูกพันของผู้เรียนทั้งด้านอารมณ์ ด้านพฤติกรรม และด้านความรู้คิด ผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงกับความสนใจ ความต้องการ และประสบการณ์ของผู้เรียน โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองและมีปฏิสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ (Fredricks, Blumenfeld, & Paris, 2004) แนวคิดดังกล่าวตั้งอยู่บนพื้นฐานที่ว่าความผูกพันในการเรียนรู้เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อแรงจูงใจ ความพยายาม และความคงอยู่ในการเรียนของผู้เรียน ซึ่งสามารถนำไปสู่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้นและลดปัญหาการขาดความสนใจในการเรียนได้ (Fredricks et al., 2004)

นอกจากนี้ งานวิจัยยังพบว่าความผูกพันทางอารมณ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอนและสภาพแวดล้อมในชั้นเรียนมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญ โดยผู้เรียนที่มีความรู้สึกเชิงบวกต่อการเรียนจะมีแนวโน้มเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้อย่างกระตือรือร้นและประสบความสำเร็จทางการศึกษามากกว่า (Sagayadevan & Jeyaraj, 2012) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมอย่างกระตือรือร้น และการ

เรียนรู้ที่เน้นการแก้ปัญหา การลงมือปฏิบัติ และการสร้างองค์ความรู้ร่วมกัน สามารถเพิ่มระดับความผูกพันของผู้เรียนและส่งผลเชิงบวกต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Erickson et al., 2020; Karim, Maries, & Singh, 2020)

ดังนั้น EBLT จึงได้รับการยอมรับว่าเป็นแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่ช่วยพัฒนาทั้งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะการคิดขั้นสูง และเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 จากสภาพปัญหาและแนวคิดดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาผลของการจัดการเรียนรู้บนฐานความยึดมั่นผูกพันที่มีต่อความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจวรรณคดีไทยและเจตคติต่อวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้วรรณคดีไทยให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนรู้บนฐานความยึดมั่นผูกพัน
2. เพื่อเปรียบเทียบเจตคติต่อวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนรู้บนฐานความยึดมั่นผูกพัน

การทบทวนวรรณกรรม

การวิจัยเรื่องผลของการจัดการเรียนรู้บนฐานความยึดมั่นผูกพัน (EBLT) ที่มีต่อความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจและเจตคติต่อวรรณคดีไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผู้วิจัยได้สังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แบ่งออกเป็น 4 ประเด็นหลัก ดังนี้

1. หลักสูตรและมาตรฐานการเรียนรู้ด้านวรรณคดีไทย

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนดให้ภาษาไทยเป็นเครื่องมือสำคัญในการสื่อสาร การแสวงหาความรู้ และการสืบทอดมรดกทางวัฒนธรรมของชาติ โดยสาระการเรียนรู้วรรณคดีและวรรณกรรมมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้สามารถเข้าถึงคุณค่าของงานประพันธ์ทั้งในด้านความรู้ ความคิด และคุณธรรม มาตรฐานการเรียนรู้ ท 5.1 เน้นให้ผู้เรียนมีความสามารถในการวิเคราะห์ ตีความ วิวิจารณ์ และตระหนักถึงคุณค่าของวรรณคดีและวรรณกรรมไทย สำหรับผู้เรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลักสูตรคาดหวังให้สามารถจับ

สาระสำคัญของเรื่องที่อ่าน ตีความข้อคิดที่ได้รับ และนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตได้อย่างเหมาะสม ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าการเรียนวรรณคดีมิได้มุ่งเน้นเพียงการจดจำเนื้อหา แต่ให้ความสำคัญกับการสร้างความเข้าใจและการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ควบคู่กันไป

2. การจัดการเรียนรู้บนฐานความยึดมั่นผูกพัน (Engagement-Based Learning and Teaching: EBLT)

แนวคิดการจัดการเรียนรู้บนฐานความยึดมั่นผูกพันมีพื้นฐานมาจากทฤษฎีทางจิตวิทยาการศึกษาและแนวคิดการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ซึ่งมองว่าผู้เรียนจะเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพเมื่อมีความผูกพันและมีส่วนร่วมกับกระบวนการเรียนรู้ในระดับสูง (Astin, 1980; Jones, 2008) ความยึดมั่นผูกพันดังกล่าวประกอบด้วย 3 มิติสำคัญ ได้แก่ ด้านการรู้คิด ซึ่งสะท้อนความพยายามในการทำความเข้าใจเนื้อหาอย่างลึกซึ้ง ด้านอารมณ์ ซึ่งเกี่ยวข้องกับความสนใจ ความพึงพอใจ และความรู้สึกเชิงบวกต่อการเรียน และด้านพฤติกรรม ซึ่งแสดงออกผ่านการเข้าร่วมกิจกรรม ความรับผิดชอบ และความสม่ำเสมอในการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด EBLT มุ่งออกแบบประสบการณ์การเรียนรู้ที่เชื่อมโยงกับชีวิตจริงและความสนใจของผู้เรียน โดยใช้กิจกรรมเชิงรุกที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้คิด วิเคราะห์ อภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และสร้างองค์ความรู้ร่วมกัน ตลอดจนเลือกใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ที่สอดคล้องกับบริบทของผู้เรียน เพื่อกระตุ้นแรงจูงใจและส่งเสริมการมีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่อง งานวิจัยจำนวนมากรายงานตรงกันว่าความยึดมั่นผูกพันในการเรียนรู้มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยเฉพาะด้านการอ่าน ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และการสร้างนิสัยรักการเรียนรู้ (งามพันธุ์ สัยศรี และชาธิณี ตรีวิญญู, 2563; Guthrie et al., 2012)

3. ความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ

ความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจเป็นทักษะพื้นฐานที่มีความสำคัญต่อการเรียนรู้ในทุกศาสตร์ เนื่องจากการอ่านมิใช่เพียงการรับรู้ตัวอักษรหรือจดจำข้อมูลเท่านั้น แต่เป็นกระบวนการสร้างความหมายที่เกิดจากการเชื่อมโยงข้อมูลใหม่กับประสบการณ์เดิมของผู้อ่าน (Goodman, 1988) ผู้เรียนจึงต้องใช้กระบวนการคิดหลายระดับ ตั้งแต่การทำความเข้าใจข้อมูลที่ปรากฏโดยตรง การตีความความหมายแฝง การสรุปสาระสำคัญ ไปจนถึงการวิเคราะห์และประเมินคุณค่าของสิ่งที่อ่าน

นักวิชาการด้านการอ่านอธิบายว่าการอ่านเพื่อความเข้าใจครอบคลุมทั้งระดับการเข้าใจตามตัวอักษร การอนุมานความหมาย การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของข้อมูล และการ

ประเมินข้อคิดเห็นหรือสาระสำคัญจากเรื่องที่อ่าน (Ruddell, 2006) ดังนั้น การพัฒนาความสามารถด้านนี้จึงควรใช้กระบวนการเรียนรู้ที่กระตุ้นการคิดอย่างต่อเนื่อง เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการสร้างความหมาย และเชื่อมโยงเนื้อหาเกี่ยวกับบริบทใกล้ตัว งานวิจัยร่วมสมัยพบว่าการจัดกิจกรรมเชิงรุก การใช้สื่อที่หลากหลาย และการเรียนรู้ที่สัมพันธ์กับประสบการณ์จริงของผู้เรียน สามารถช่วยยกระดับความเข้าใจในการอ่านและส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ธีรภาพ แสหนวีสุข และบารมี นวลคล้า, 2566)

4. เจตคติต่อการเรียนวรรณคดีไทย

เจตคติถือเป็นปัจจัยทางจิตวิทยาที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเรียนรู้ ความสนใจ และแรงจูงใจของผู้เรียน โดย Allport (1967) อธิบายว่าเจตคติเป็นสภาวะความพร้อมทางจิตใจที่เกิดจากประสบการณ์และการเรียนรู้ ซึ่งส่งผลต่อการตอบสนองต่อบุคคล สิ่งของ หรือสถานการณ์ต่าง ๆ เจตคติประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญ 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้และความเชื่อ ด้านความรู้สึก และด้านพฤติกรรมที่แสดงออก ดังนั้น ผู้เรียนที่มีเจตคติเชิงบวกต่อวรรณคดีไทยจึงมักมีความสนใจในการเรียน มีความเต็มใจเข้าร่วมกิจกรรม และพร้อมแสวงหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเอง

การประเมินเจตคติของผู้เรียนมักใช้มาตรวัดแบบลิเคิร์ต (Likert Scale) ซึ่งสามารถสะท้อนระดับความคิดเห็นและความรู้สึกของผู้เรียนต่อการเรียนรู้ได้อย่างเป็นระบบ ผลการศึกษาหลายชิ้นพบว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นความสนุกสนาน การมีส่วนร่วม และการใช้สื่อที่สอดคล้องกับความสนใจของผู้เรียน เช่น สื่อดิจิทัล สื่อมัลติมีเดีย หรือกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ มีส่วนช่วยพัฒนาเจตคติเชิงบวกต่อการเรียนวรรณคดีไทยได้อย่างชัดเจน (สร้อยญา และคณะ, 2564) จึงอาจกล่าวได้ว่าการสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีความหมายและตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนเป็นปัจจัยสำคัญในการส่งเสริมทัศนคติที่ดีต่อการเรียนวรรณคดีไทย

5. การสังเคราะห์กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการศึกษาหลักสูตร ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สามารถสังเคราะห์ได้ว่าความยึดมั่นผูกพันในการเรียนรู้เป็นกลไกสำคัญที่เชื่อมโยงระหว่างกระบวนการจัดการเรียนรู้กับผลลัพธ์ทางการเรียนของผู้เรียน การจัดการเรียนรู้อิงฐานความยึดมั่นผูกพันจึงควรมุ่งส่งเสริมการมีส่วนร่วมผ่านกระบวนการสำคัญ ได้แก่ (1) การกำหนดประเด็นการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับ

ความสนใจของผู้เรียน (2) การคัดเลือกสื่อหรือบทอ่านที่หลากหลายและมีความหมาย (3) การใช้กลยุทธ์การอ่านเชิงรุกเพื่อกระตุ้นการคิดและการตีความ และ (4) การสะท้อนคิดเพื่อสร้างความเข้าใจและเชื่อมโยงการเรียนรู้กับประสบการณ์จริง กระบวนการดังกล่าวคาดว่าจะช่วยพัฒนาความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจวรรณคดีไทย ควบคู่ไปกับการส่งเสริมเจตคติเชิงบวกต่อการเรียนวรรณคดีไทย อันจะนำไปสู่การเรียนรู้อย่างมีคุณภาพและยั่งยืนต่อไป

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้ดำเนินการสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัยอย่างเป็นระบบ ประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่ 1. แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้บนฐานความยึดมั่นผูกพัน 2. แบบวัดความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจวรรณคดีไทย และ 3. แบบวัดเจตคติต่อวรรณคดีไทย

1. แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้บนฐานความยึดมั่นผูกพัน

ผู้วิจัยได้ศึกษาหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 รวมถึงทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้บนฐานความยึดมั่นผูกพัน เพื่อนำมาพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 10 แผน ในสาระวรรณคดีและวรรณกรรม เรื่อง “ขุนช้างขุนแผน ตอนกำเนิดพลายงาม” และ “นิทานทองอิน ตอนนกพระโขนงที่สอง” ใช้เวลาเรียนรวม 10 คาบ โดยกระบวนการจัดการเรียนรู้ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ การกำหนดประเด็นที่สนใจจากวรรณคดี การเลือกวัสดุการอ่าน การประยุกต์ใช้กลยุทธ์การอ่าน และการประเมินเพื่อเสริมสร้างความเข้าใจ จากนั้นนำแผนการจัดการเรียนรู้เสนอผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนวรรณคดีไทยและด้านการจัดการเรียนรู้รวม 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมและความสอดคล้องขององค์ประกอบต่าง ๆ ผลการประเมินพบว่าแผนการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.68) จึงถือว่ามีความสามารถนำไปใช้ได้ ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้ปรับปรุงแผนตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ โดยเน้นการส่งเสริมบทบาทของผู้เรียน การใช้สื่อที่หลากหลาย และการวัดประเมินผลที่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ ก่อนนำไปทดลองใช้และปรับแก้เพิ่มเติมกับกลุ่มทดลอง

2. แบบวัดความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจวรรณคดีไทย

ผู้วิจัยพัฒนาแบบวัดความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจวรรณคดีไทย แบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 50 ข้อ และคัดเลือกใช้จริง 30 ข้อ โดยอาศัยแนวคิดการ

อ่านเพื่อความเข้าใจของ Mantle-Bromley ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ระดับ ได้แก่ ความเข้าใจระดับตัวอักษร ระดับตีความ และระดับประเมินค่า ครอบคลุมวรรณคดีไทยทั้งร้อยแก้วและร้อยกรอง ได้แก่ พระอภัยมณี ราชาริราช ขุนช้างขุนแผน และนิทานทองอิน แบบทดสอบได้รับการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ผ่านการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) และคัดเลือกข้อสอบที่มีค่า IOC มากกว่า 0.50 จากนั้นนำไปทดลองใช้เพื่อวิเคราะห์คุณภาพรายข้อ ผลการวิเคราะห์พบว่าค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง 0.37 – 0.80 และค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.21 – 0.73 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ อีกทั้งแบบทดสอบมีค่าความเชื่อมั่นตามสูตร KR-20 เท่ากับ .98 แสดงว่าแบบวัดมีความเที่ยงตรงและเชื่อมั่นสูงเหมาะสมสำหรับใช้วัดความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจวรรณคดีไทยของนักเรียนระดับประถมศึกษา

3. แบบวัดเจตคติต่อวรรณคดีไทย

ผู้วิจัยพัฒนาในรูปแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 30 ข้อ และคัดเลือกใช้จริง 15 ข้อ โดยครอบคลุมองค์ประกอบด้านความคิด ด้านความรู้สึก และด้านแนวโน้มพฤติกรรมที่มีต่อการเรียนวรรณคดีไทย แบบวัดได้รับการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน และคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป หลังจากนั้นนำไปทดลองใช้กับนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 6 เพื่อวิเคราะห์คุณภาพของเครื่องมือ ผลการวิเคราะห์พบว่าค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง 0.26 – 0.67 และค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดตามวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคเท่ากับ .86 แสดงให้เห็นว่าแบบวัดเจตคติมีคุณภาพและสามารถนำไปใช้ในการวิจัยได้อย่างเหมาะสม

โดยสรุป เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยทั้ง 3 ประเภท ได้แก่ 1. แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้บนฐานความยึดมั่นผูกพัน 2. แบบวัดความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจวรรณคดีไทย และ 3. แบบวัดเจตคติต่อวรรณคดีไทย ได้รับการพัฒนาอย่างเป็นระบบตามหลักวิชาการ ผ่านกระบวนการตรวจสอบคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญ การทดลองใช้ และการวิเคราะห์คุณภาพของเครื่องมือในด้านความตรง ความยากง่าย อำนาจจำแนก และความเชื่อมั่น ผลการตรวจสอบพบว่าเครื่องมือทุกฉบับมีคุณภาพอยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสม สามารถนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อศึกษาผลของการจัดการเรียนรู้บนฐานความยึดมั่นผูกพันที่มีต่อความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจและเจตคติต่อวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ได้อย่างมีประสิทธิภาพและน่าเชื่อถือ

ผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงอนุมานเพื่อทดสอบสมมติฐาน โดยเปรียบเทียบคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนของกลุ่มตัวอย่างด้วยการทดสอบค่าทีสำหรับกลุ่มตัวอย่างที่สัมพันธ์กัน (Dependent t-test) เพื่อพิจารณาความแตกต่างของความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจวรรณคดีไทยและเจตคติต่อวรรณคดีไทยภายหลังได้รับการจัดการเรียนรู้บนฐานความยึดมั่นผูกพัน

ตารางที่ 1 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจวรรณคดีไทยก่อนและหลังเรียน

การทดสอบ	n	Mean	S.D.	t	p
ก่อนเรียน	20	19.40	2.94	-	-
หลังเรียน	20	24.19	3.27	12.01	0.001*

* $p < .05$

ผลการวิเคราะห์พบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้บนฐานความยึดมั่นผูกพันมีความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจวรรณคดีไทยหลังเรียน ($M = 24.19$, $S.D. = 3.27$) สูงกว่าก่อนเรียน ($M = 19.40$, $S.D. = 2.94$) โดยมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t = 12.01$, $p < .001$) สะท้อนให้เห็นว่าการจัดการเรียนรู้ดังกล่าวส่งผลต่อการพัฒนาความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจวรรณคดีไทยของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญ

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบเจตคติต่อวรรณคดีไทยก่อนและหลังเรียน

การทดสอบ	n	Mean	S.D.	t	p
ก่อนเรียน	20	17.54	3.24	-	-
หลังเรียน	20	22.50	2.47	7.15	0.001*

* $p < .05$

ผลการวิเคราะห์พบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้บนฐานความยึดมั่นผูกพันมีเจตคติต่อวรรณคดีไทยหลังเรียน ($M = 22.50$, $S.D. = 2.47$) สูงกว่าก่อนเรียน ($M = 17.54$, $S.D. = 3.24$) โดยมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t = 7.15$, $p < .001$)

.001) แสดงให้เห็นว่าการจัดการเรียนรู้ดังกล่าวมีส่วนช่วยพัฒนาเจตคติเชิงบวกต่อวรรณคดีไทยของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญ

สรุปผลการวิจัย พบว่า

1. นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้บนฐานความยึดมั่นผูกพันมีความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจวรรณคดีไทยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้บนฐานความยึดมั่นผูกพันมีเจตคติต่อวรรณคดีไทยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิจัยในครั้งนี้ พบว่า การจัดการเรียนรู้บนฐานความยึดมั่นผูกพันสามารถส่งเสริมความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจวรรณคดีไทยของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยนักเรียนมีผลการอ่านเพื่อความเข้าใจวรรณคดีไทยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน แสดงให้เห็นว่ากระบวนการจัดการเรียนรู้ดังกล่าวช่วยให้นักเรียนสามารถทำความเข้าใจเนื้อหา วิเคราะห์ความหมาย และเชื่อมโยงสาระสำคัญจากวรรณคดีไทยได้ดียิ่งขึ้น นอกจากนี้ผลการวิจัยยังพบว่านักเรียนมีเจตคติต่อวรรณคดีไทยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน สะท้อนให้เห็นว่าการจัดการเรียนรู้บนฐานความยึดมั่นผูกพันมีส่วนช่วยสร้างความสนใจ ความรู้สึกเชิงบวก และการเห็นคุณค่าของวรรณคดีไทย อันนำไปสู่การมีส่วนร่วมในการเรียนรู้และการพัฒนาทักษะทางภาษาไทยอย่างมีความหมาย ทั้งนี้ ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าการจัดการเรียนรู้บนฐานความยึดมั่นผูกพันเป็นแนวทางที่มีศักยภาพในการพัฒนาทั้งด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและด้านเจตคติของผู้เรียนต่อวรรณคดีไทยได้อย่างเหมาะสม

อภิปรายผล

ผลการวิจัยพบว่าการจัดการเรียนรู้บนฐานความยึดมั่นผูกพัน สามารถพัฒนาความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจวรรณคดีไทยและเจตคติต่อวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้ เนื่องจากกระบวนการจัดการเรียนรู้มุ่งส่งเสริมความยึดมั่นผูกพันของผู้เรียนทั้งด้านความรู้คิด ด้านอารมณ์ และด้านพฤติกรรม ส่งผลให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง เห็นคุณค่าของวรรณคดีไทย และสามารถสร้างความหมายจากบทอ่านได้อย่างลึกซึ้ง ซึ่งมีความสอดคล้องกับแนวคิดของ

Guthrie et al. (2004) และ Fredricks et al. (2004) ที่อธิบายว่าความยึดมั่นผูกพันเป็นปัจจัยสำคัญต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสำเร็จในการอ่าน

ในด้านความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจวรรณคดีไทย พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้บนฐานความยึดมั่นผูกพัน มีความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจวรรณคดีไทยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นว่าการส่งเสริมความยึดมั่นผูกพันของผู้เรียนทั้งด้านการรู้คิด ด้านอารมณ์ และด้านพฤติกรรม ช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง เกิดความสนใจ เห็นคุณค่าของวรรณคดี และใช้กระบวนการคิดในการทำความเข้าใจบทอ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้ความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจพัฒนาสูงขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของ Guthrie, Wigfield and Perencevich (2004) และ Fredricks, Blumenfeld and Paris (2004) ที่อธิบายว่าความยึดมั่นผูกพันเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสำเร็จด้านการอ่านอาจเนื่องมาจากการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกประเด็นที่สนใจจากวรรณคดี เชื่อมโยงเนื้อหากับประสบการณ์ในชีวิตจริง ใช้สื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย และฝึกใช้กลยุทธ์การอ่าน เช่น การตั้งคำถาม การสรุปความ และการตีความ ส่งผลให้ผู้เรียนสามารถสร้างความหมายจากบทอ่านได้อย่างลึกซึ้ง สอดคล้องกับแนวคิดของ Caine and Caine (1994) ที่เน้นการเชื่อมโยงการเรียนรู้กับประสบการณ์เดิม และ Anderson (1984) ที่อธิบายว่าความเข้าใจในการอ่านเกิดจากการเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับโครงสร้างความรู้เดิมของผู้เรียน นอกจากนี้ การอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและการสะท้อนผลการเรียนรู้ยังช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาการคิดวิเคราะห์และการประเมินค่า ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Vygotsky (1978) ที่เน้นบทบาทของปฏิสัมพันธ์ทางสังคมต่อการสร้างองค์ความรู้

ผลการวิจัยดังกล่าวสะท้อนว่า การจัดการเรียนรู้บนฐานความยึดมั่นผูกพันสามารถพัฒนาความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจวรรณคดีไทยได้อย่างครอบคลุม ทั้งด้านการจับใจความสำคัญ การตีความ และการประเมินคุณค่าของเรื่อง อันเป็นผลจากการที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการสร้างความหมายจากบทอ่านอย่างต่อเนื่องและมีความหมายต่อตนเอง

ด้านเจตคติต่อวรรณคดีไทย พบว่า การจัดกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม แสดงความคิดเห็น และได้รับการยอมรับจากครูและเพื่อน ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกรักเชิงบวกต่อการเรียนวรรณคดีไทย ทั้งในด้านความคิด ความรู้สึก และแนวโน้มพฤติกรรม ผู้เรียนมองเห็นคุณค่าและความสำคัญของวรรณคดีไทย รู้สึกภาคภูมิใจและเพลิดเพลินในการเรียน อีกทั้งยังมีความสนใจและความเต็มใจในการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม สอดคล้องกับแนวคิดของ

Skinner et al. (2009) และ Ho and Lau (2018) ที่ชี้ว่าการเรียนรู้ที่มีความหมายและการสนับสนุนทางอารมณ์ส่งผลต่อการพัฒนาเจตคติเชิงบวกของผู้เรียน

โดยสรุป การจัดการเรียนรู้บนฐานความยึดมั่นผูกพันเป็นแนวทางที่มีประสิทธิภาพในการส่งเสริมทั้งความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจและเจตคติต่อวรรณคดีไทย เนื่องจากช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการสร้างองค์ความรู้ เห็นคุณค่าของสิ่งที่เรียน และเชื่อมโยงวรรณคดีกับประสบการณ์ชีวิตได้อย่างมีความหมาย

สรุป/ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยสามารถสรุปได้ว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้บนฐานความยึดมั่นผูกพัน (Engagement-Based Learning and Teaching: EBLT) มีความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจวรรณคดีไทยและมีเจตคติต่อวรรณคดีไทย ภายหลังการเรียนสูงกว่าก่อนการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งสองด้าน สะท้อนให้เห็นว่าการจัดการเรียนรู้ดังกล่าวสามารถส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้เรียนในกระบวนการเรียนรู้ ช่วยพัฒนาความสามารถในการทำความเข้าใจเนื้อหาวรรณคดี ตลอดจนสร้างทัศนคติเชิงบวกต่อการเรียนวรรณคดีไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพ อันเป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาทักษะการอ่าน การเห็นคุณค่าของวรรณคดีไทย และการส่งเสริมการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตของผู้เรียน โดยผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผู้สอนควรนำการจัดการเรียนรู้บนฐานความยึดมั่นผูกพันไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนวรรณคดีไทย เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจและสร้างเจตคติเชิงบวกต่อวรรณคดีไทย

1.2 ควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกประเด็นศึกษาและแหล่งเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความสนใจของตนเอง เพื่อสร้างแรงจูงใจภายในและความผูกพันต่อการเรียนรู้

1.3 ผู้สอนควรจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ การตีความ และการเชื่อมโยงคุณค่าของวรรณคดีกับชีวิตจริง รวมทั้งสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่เปิดกว้างและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้เรียน

1.4 ควรใช้แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ทั้งสื่อสิ่งพิมพ์ สื่อดิจิทัล และแหล่งเรียนรู้ในชุมชน เพื่อเพิ่มความน่าสนใจและความร่วมสมัยของการเรียนวรรณคดีไทย

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาผลของการจัดการเรียนรู้บนฐานความยึดมั่นผูกพันกับทักษะทางภาษาไทยด้านอื่น เช่น การอ่านวิเคราะห์ หรือการเขียนเชิงวิชาการ เป็นต้น

2.2 ควรศึกษาตัวแปรเพิ่มเติม เช่น แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความสามารถในการคิดวิเคราะห์

ความภาคภูมิใจในความเป็นไทย และความผูกพันต่อการเรียนรู้ 2.3 ควรศึกษาความคงทนของผลการเรียนรู้และเจตคติในระยะยาว โดยติดตามผลหลังสิ้นสุดการทดลองในช่วงเวลาต่าง ๆ 2.4 ควรขยายการวิจัยไปยังผู้เรียนในระดับชั้นและบริบททางการศึกษาที่แตกต่างกัน เพื่อยืนยันประสิทธิภาพและเพิ่มความสามารถในการอ้างอิงผลการวิจัยสู่ประชากรในวงกว้าง

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- งามพันธุ์ สัยศรี. (2561). ผลของการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อส่งเสริมความยึดมั่นผูกพันในการเรียนรู้และเจตคติต่อวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. ใน *วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- งามพันธุ์ สัยศรี, และ ชาริณี ตรีวิญญู. (2563). ผลของการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อส่งเสริมความยึดมั่นผูกพันในการเรียนรู้และเจตคติต่อวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. *วารสารครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*, 48(2), 123-142.
- อิริภาพ แสนทวิสุข และบารมี นวลคล้า. (2566). ผลของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ร่วมกับสื่อประยุกต์ชีวิตประจำวันที่มีต่อความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียน. ใน *รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติครั้งที่ 15* (หน้า 412-425). นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ยุทธนา พันธมี. (2561). ความยึดมั่นผูกพันกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน. *วารสารการศึกษาไทย*, 12(2), 55-69.
- วิทยานันท์ บุญกอง. (2566). การจัดการเรียนรู้การอ่านวรรณคดีไทยโดยใช้วงจรวรรณกรรมเพื่อเสริมสร้างความร่วมรู้สึกรักของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย. ใน *วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต*. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน). (2566). *รายงานผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2565 จำแนกตามมาตรฐานการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน).

- สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน). (2568). *รายงานผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา 2567*. กรุงเทพฯ: สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน).
- สร้อยญา เชื้อทอง, สุพรรณษา บัวทอง และณัฐพงศ์ อนุสนธิ์. (2564). การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมกับสื่อมัลติมีเดียเพื่อส่งเสริมเจตคติต่อการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียน. *วารสารวิชาการและวิจัยสังคมศาสตร์*, 16(2), 85-98.
- สุรางค์ ไคว์ตระกูล. (2548). *จิตวิทยาการศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Allport, G. W. (1967). Attitudes. In M. Fishbein (Ed.), *Readings in attitude theory and measurement* (pp. 1–13). New York, NY: Wiley.
- Astin, A. W. (1980). Student involvement: A developmental theory for higher education. *Journal of College Student Personnel*, 21(4), 297–308.
- Erickson, M., Marks, D., & Karcher, E. (2020). Characterizing student engagement with hands-on, problem-based, and lecture activities in an introductory college course. *Teaching & Learning Inquiry*, 8(1), 138–153. doi:10.20343/teachlearningqu.8.1.10
- Fredricks, J. A., Blumenfeld, P. C., & Paris, A. H. (2004). School engagement: Potential of the concept, state of the evidence. *Review of Educational Research*, 74(1), 59–109. doi:10.3102/00346543074001059
- Goodman, K. S. (1988). *The reading process*. In P. L. Carrell, J. Devine, & D. E. Eskey (Eds.), *Interactive approaches to second language reading* (pp. 11–21). Cambridge: Cambridge University Press.
- Guthrie, J. T., Wigfield, A., Barbosa, P., Perencevich, K. C., Taboada, A., Davis, M. H., Scafiddi, N. T., & Tonks, S. (2004). Increasing reading comprehension and engagement through concept-oriented reading instruction. *Journal of Educational Psychology*, 96(3), 403-423.

- Guthrie, J. T., Wigfield, A., & You, W. (2012). Instructional contexts for engagement and achievement in reading. In S. L. Christenson, A. L. Reschly, & C. Wylie (Eds.), *Handbook of research on student engagement* (pp. 601–634). Boston, MA: Springer.
- Jones, R. D. (2008). *Strengthening student engagement*. Rexford, NY: International Center for Leadership in Education.
- Karim, N. I., Maries, A., & Singh, C. (2020). Impact of evidence-based flipped or active-engagement non-flipped courses on student performance in introductory physics. *Physical Review Physics Education Research*, 16(2), 020119. doi:10.1103/PhysRevPhysEducRes.16.020119
- Likert, R. (1932). “A technique for the measurement of attitudes” *Archives of Psychology*, No. 140
- Mantle-Bromley, C. (1992). Preparing students for meaningful culture learning. *Foreign Language Annals*, 25(2), 117-127.
- Ruddell, R. B. (2006). *Teaching children to read and write: Becoming an effective literacy teacher* (4th ed.). Boston, MA: Allyn & Bacon.
- Sagayadevan, V., & Jeyaraj, S. (2012). The role of emotional engagement in lecturer-student interaction and the impact on academic outcomes of student achievement and learning. *Journal of the Scholarship of Teaching and Learning*, 12(3), 1–30.